

SvD

FOTO: KARIN GRIP

Stallsystrar

Publicerad: 22 augusti 2008, 10.35. Senast ändrad: 22 augusti 2008, 13.17

MIN HELG | ANN PETRÉN & LOTTA TEJLE Som barn var båda inbitna hästtjejer, men när de växte upp tog andra intressen över. Nu har skådespelerskorna Ann Petrén och Lotta Tejle hittat tillbaka till stallet.

I ridbyxor och ridskor kommer skådespelerskorna Lotta Tejle och Ann Petrén ut på stallbacken som badar i strålände sol. De känner sig hemma här på Ågesta gård i södra Stockholm. Anns dotter har ridit här och Lotta rider varje söndag med ridskolans uterittsgrupp.

Vant gör Ann och Lotta i ordning hästarna de ska rida. Lotta är nöjd för hon har fått sin favorit Vera. Ann ska rida på Ewing. De borstar, kratsar hovarna, tränar och sadlar på.

Lotta började rida när hon var nio år. Hon trivdes inte så bra i skolan och fann en värld på Ånestad ridskola i Linköping där hon hittade kompisar och där hon kunde ta plats och mogna utan att bli värderad. För även om också killar fanns där i stallet gjordes ingen skillnad mellan könen. Och ingen brydde sig hur man såg ut. Det var en avsexualiserad zon där det yttre inte var viktigt. På den tiden höll hästtjejerna ihop i vått och torrt och stallet var inte bara en plats för att sköta om hästar. För Lotta var det också ett kreativt center och det var i ridhuset som hon var med i sitt första teatrala uppträdande.

Ann introducerades för hästarna av sin pappa som red. När hon vid nio års ålder skickades iväg på ridläger i Värmland som drevs av en gammal ryttmästare blev hon fast.

–Mamma hade läst om lägret och frågade runt. Då fick hon höra att om man brydde sig om att barnen tvättade sig varje dag var detta ingenting för dem. Om man däremot ville ge ungarna ett äventyr var det helt rätt läger, säger Ann och berättar att hon var där varje sommar i sex år.

Min Helg

Tips för dig som vill börja rida:

1. Testa turridning på islandshästar.
2. Om du red som barn, titta på gamla bilder för att få tillbaka den känslan.
3. Besök en ridskola, var med och titta på lektioner.
4. Innan du bestämmer dig för vilken ridskola du ska börja på, åk runt och titta på flera, prata med vänner och bekanta.
5. Sätt igång. Kroppen minns mycket, man behöver inte vara rädd eller känna sig ringrostig.
6. För att rida behöver man sko med klack, hjälm kan man låna.

Barndomens spännande och äventyrliga hästminnen lever kvar och är fortfarande bra historier. Då handlade allt om hästar och stallet. Stamtavlor skrevs, de lekte häst och hade egna ryktborstar. Litteraturen var Britta och Silver, Ponnyexpressen och Jill-böckerna. Som alla hästtjejer har Ann och Lotta ramlat av för att snabbt ta sig upp i sadeln igen. Att vara rädd fungerade inte, tvärtom hyllades modiga tjejer med bestämda tag i stallet. Men trots alla timmar och jobb som lades ner i stallet fick hästarna till slut konkurrens, av killar. Lotta red tills hon var 19 år, Ann fram till att hon var 16.

Båda har de återvänt till ridningen på senare år. Nu är förutsättningarna annorlunda. För Ann och Lotta är det naturligtvis inte längre den fritidsgård det en gång var, även om båda två har svårt att slita sig härifrån. De trivs i miljön med djur och människor. Här existerar andra sociala regler. Lotta beskriver hur det kändes som att hon hittat hem när hon red för första gången på tjugo år. Hon upptäckte att ridningen och stallmiljön var något hon saknat.

Ute på stallbacken sitter Lotta och Ann upp på sina hästar och med Jan von Krusenstierna, som driver ridskolan, i täten skrittade de ut i naturen. Hästarna har gått ute i hagen över natten och Lotta tycker att de verkar lite trötta. Efter en stunds skrittande börjar de trava och Vera och Ewing vaknar till liv.

Både Lotta och Ann har överfört ridintresset till sina döttrar och framhåller stallet som en bra plats för tjejer.

–Hästtjejer utvecklar en handlingskraft, de lär sig fatta snabba beslut.

Förutom att man inte gör skillnad på män och kvinnor – till och med på elitnivå tävlar man i samma klasser – så finns inte heller samma ålderssegregering som i övriga samhället. Visst rider de små barnen på ponny i det mindre ridhuset men i övrigt så är det blandade åldrar i grupperna. På Ågesta är den äldsta medlemmen 83 år och i stallet kan en tioårig tjej hjälpa en 60-årig man.

Som vuxen ryttare är man dock inte lika modig som de yngre hästtjejerna. Lotta och Ann tror att det bland annat beror på att vuxna tänker på att hästsport är relativt farligt. Lotta som mest rider ut i naturen använder skyddsväst. Hon förklarar att det inte är helt odramatiskt på söndagsturerna som går ut i naturen, året om, oavsett väder. Det händer att folk trillar av och gör sig illa. Medvetenheten om farorna gör att lusten att hoppa högt och rida fort inte är lika stor nu som när de var yngre.

Däremot kan de, till skillnad från när de var yngre, uppskatta dressyr och den kroppskontroll som krävs för de subtila skänklar man måste använda sig av för att få hästen att gå på ett visst sätt.

Som vuxen ryttare finns också andra möjligheter än vad som fanns när Lotta och Ann var tonåringar. Då kunde de bara drömma om att få rida ut på ridskolans hästar utanför lektionstid, eller att sticka iväg på ridresor utomlands. Om de som tonåringar tog stallet för givet finns nu en stor medvetenhet om vilken bra plats det är. Lotta frågar sig varför det inte

Kolla på second hand-butiker eller på Blocket för begagnade och billigare ridkläder.

Våra profiler

Namn: Lotta Tejle.

Ålder: 48 år.

Yrke: Skådespelerska.

Familj: Ja.

Bor: I Enskede.

Gör i helgen: Repeterar på lördag. På söndag rider jag höstterminens första uteritt på Ågesta gård.

Namn: Ann Petrén.

Ålder: 54 år.

Yrke: Skådespelerska.

Familj: Ja.

Bor: I Enskede.

Gör i helgen: Repeaterar med Lotta hela lördagen. På söndag stänger jag igen sommarstugan.

Fem matställen värda ett besök:

1 Teppanyaki, Yasuragi Hasseludden, Hamndalsv. 6. Rofylld miljö med matlagning och smaker som konst.

2 Flickorna Helin & Voltaire Skånska Gruvan, Rosendalsvägen 14. Här finns den goda maten – men glöm inte kakorna.

3 Gamla Enskede bageri, Stora gungans väg 14. Godaste brödet i Stockholm.

4 Rosenhills trädgård och musteri, Ekerö.

satsas mer på ridsporten. Ågesta är inte bara ridskola som även fungerar som fritidsgård utan också en levande gård med stora marker. De båda uppskattar den genuina miljön som finns på gården och runt omkring.

Vid en äng på den mark som tillhör gården sätter de av i en lugn skön galopp. Hästarna verkar lite brydda och konfunderade över varför de helt plötsligt ska galoppa, men de protesterar inte. Som nästan alla ryttare njuter Ann och Lotta av den snabbare gångarten.

Ann rider vanligtvis på fjordhästen Loppa ute på Ekerö, men Lotta försöker övertala henne att följa med på en gemensam söndagsritt. De har umgåtts i flera år vid teatern och för ett par år sedan ordnades det en riddur på Ågesta med flera skådespelare från Stadsteatern.

–Jag trodde inte att det var så många skådespelare som red. Men kanske beror det på att hästryggen är en bra plats om man känner sig pressad och stressad. Man tvingas bli lugn för annars påverkar det hästen, säger Lotta.

Ann som har jobbat mycket med ämnesrelaterad teater, har läst böcker och uppsatser om ridsporten ur ett feministiskt perspektiv. Idén till en föreställning som hyllar hästtjejer kläcktes på hästryggen tillsammans med Loppas ägarinna, regissören Agneta Ehrensvärd. Senare blev Lotta tillfrågad om hon ville vara med.

Passande nog har föreställningen fått namnet Upp i sadeln och ska spelas på Dramaten i höst. De kallar den en kabaré med lösa tyglar och Margareta Garpe, Lukas Svensson och Martina Montelius har skrivit manus. Ann beskriver den som en hyllning till alla staltjejer.

–Att hänga i stallet handlar inte om att pyssla och gulla med hästar. Staltjejeerna är ofta starka, modiga, ansvarsfulla och inte rädda för att skita ner sig, säger Ann och berättar om forskning där man kommit fram till att många kvinnliga företagsledare har en bakgrund som hästtjejer.

Som ett ytterligare bevis för att stallet är en bra plats för både tjejer och killar.

Efter riddturen har Lotta och Ann inte bråttom hem. De sadlar av, sköljer betslen, kratsar hovarna på nytt och borstar hästarna innan de sätter sig vid ett bord på stallbacken för lite lunch och för att kika in i ridhuset där landslagsryttaren Kristian von Krusenstierna tränar dressyr.

Spännande och inspirerande miljö med ekologiska varor.

5 Ågesta stallkafé,
Ågesta ridskola,
Farsta. Margaretas
bullar!

Fem matställen värda ett besök:

1 Teppanyaki, Yasuragi
Hasseludden,
Hamndalsv. 6. Rofylld
miljö med matlagning
och smaker som konst.

2 Flickorna Helin &
Voltaire Skånska G
ruvan, Rosendalsvägen
14. Här finns den goda
maten – men glöm
inte kakorna.

3 Gamla Enskede
bageri, Stora gungans
väg 14. Godaste brödet
i Stockholm.

4 Rosenhills trädgård
och musteri, Ekerö.
Spännande och
inspirerande miljö
med ekologiska varor.

5 Ågesta stallkafé,
Ågesta ridskola,
Farsta. Margaretas
bullar!

JOANNA DREVINGER

08-13 59 88

joanna.drevinger@svd.se